

DE KRUISER "ENTRECASTEAUX"

door **Robert OUVRY**

Mijn eerste herinneringen aan ons tweede handelsdok betreffen een groot slagschip met een reuze ram die meters vóór zijn voorsteven uitkwam. Het moet rond de jaren 1929 zijn en het lag te wachten om naar Cherbourg gesleept te worden. Onze bewindslieden hadden voor de zoveelste maal de Belgische zeemacht afgeschaft.

Later, toen het reeds verdwenen was, heb ik vernomen dat het dienst deed in Brugge als stationair schip en bemand geweest was door de dienstplichtigen van het "Korps van Torpedisten en Zeelieden", beter gekend als "Le Corps des Torpilleurs et marins".

Antoine Raymond BRUNI was geboren in Aix in 1737 en ridder van de gemeente Entrecasteaux in het departement van de Var. In de Franse taal zegt men "Chevalier d'Entrecasteaux" waaruit kwetsieuze schepen soms "d'Entrecasteaux" genoemd werden in plaats van "Entrecasteaux".

Op vijftienjarige leeftijd vervoegde hij de "Royale". Hij nam deel, als luitenant ter zee, aan boord van "La Glissonière" aan de zeeslag tegen admiraal BYNG ter hoogte van Minorca. Verder dienst in Indië. In 1791 werd hij benoemd tot bevelhebber van het Franse eskader. Koning Lodewijk XVI belastte hem met de opzoekingen naar het schip "l'Astrobale" onder bevel van Jean François DE GALAUP, comte de La Perousse (1741-1788) die cartografische en natuurwetenschappelijke werken moest aanvullen of verbeteren. De Portugese, Nederlandse en Engelse zeelieden hielden hun zeekaarten geheim of gaven zelfs valse gegevens op.

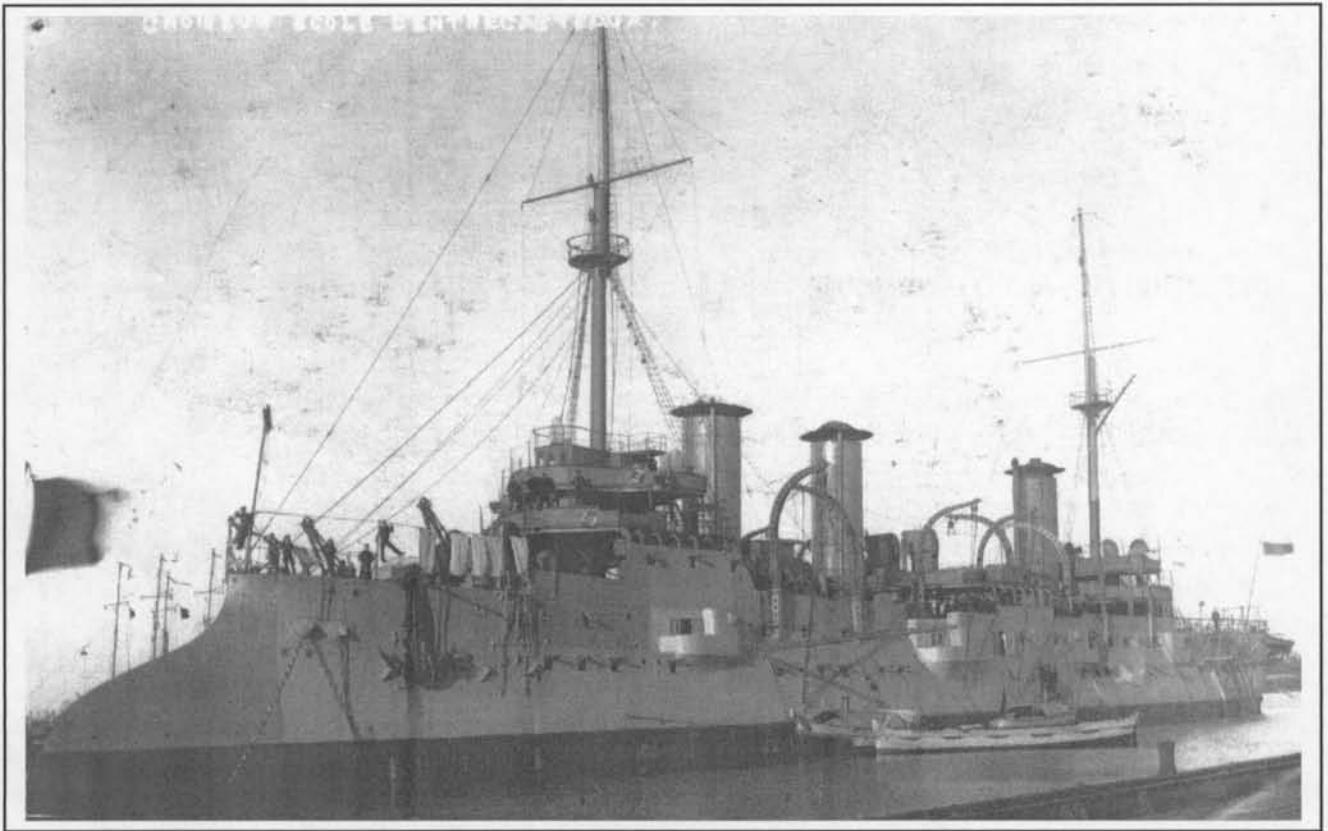
De Franse admiraliteit was reeds drie jaar zonder nieuws van La Perousse. Men wist toen nog niet dat onze zwaarlijvige La Perousse opgepeuzeld werd in 1788 door de inboorlingen van het eiland Vanikoro.

ENTRECASTEAUX vertrok dan vanuit Brest in 1791 en zocht de ganse Stille Zuidzee af met de fluiten "La Recherche" en "l'Espérance" maar hij overleed op 20 juli 1793, door scheurbuik, tijdens zijn terugreis en zonder een spoor gevonden te hebben van "l'Astrobale".

Tot overmaat van ramp werden deze twee zeilschepen in beslag genomen wegens het overtreden van het voorrecht van de Nederlanders rond Java. Resten van het wrak van "l'Astrobale" werden uiteindelijk terug gevonden in 1962 door de Nieuw-Zeelander Reece DISCOMBE.

Het eerste schip genaamd "Entrecasteaux" was een adviesboot, vierkant getuigde tweemaster gebouwd in Rochefort in 1850, metende 600 ton met stoommachine van 150 P.K. en twee schroeven, die het een snelheid van 9,4 knopen verzekerde. Het was gewapend met twee vuurmonden van 16 mm. en verbleef meestal in Indochina. Het werd van de Franse scheepslijsten geschrapt in 1876 maar bleef aldaar nog enkele jaren varen onder Aziatische vlag.

De tweede "Entrecasteaux" was de kruiser die ik nog gezien heb in Oostende. Hij werd gebouwd in 1896 op de werven van La Seyne en had een verplaatsing van 8.114 ton, een stoommachine van 14.000 P.K. en een maximumsnelheid van 19 knopen. Hij was bewapend met twee kanonnen van 240 mm. onder koepel, twaalf kanonnen van 138,6 mm. en zeven torpedolanceerbuizen. Hij deed eveneens dienst vanaf 1899 in het Verre Oosten. Door zijn artilleriegeschut verhinderde hij het Turks leger het oversteken van het Suezkanaal op 2 en 3 februari 1915.

De kruiser "ENTRECASTEAU"

Matrozen aan boord van de "Entrecasteau"
De 4de van links is Henri FALISE, de vader van onze penningmeester J.P. FALISE

Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog deed de nood aan een eigen Belgische marine zich weer voelen. Zoals gemeld in "De Plate" van mei 2002 werd Emile CORNELLIE door het Hoofdkwartier der Geallieerden belast met het oprichten van een Bemanningsdepot te Calais. Dit depot moest een Staf omvatten, samen met 2 compagnies zeelui en 1 peloton marine-artillerie (400 man).

Na de oorlog werd dit depot gekazerneerd te Oostende in het Leopoldsfort en krachtens het Verdrag van Versailles kreeg de Belgische Marine 11 buitgemaakte torpedoboten en 26 mijnenvegers.

Op 19 mei 1919 werd het Bemanningsdepot vervangen door het Korps van Torpedisten en Zeelieden. Vier jaar later, na het in leen krijgen van de Franse kruiser "Entrecasteaux", gebeurde een hergroepering van de vloot te Brugge.

Door zijn 7,80 m. diepgang was deze tweede "Entrecasteaux" een vergiftigd geschenk. De geul moest verdiept worden en de bruggen verhoogd om tot in het dok nr. 1 in Brugge te geraken. Het deed dienst als kazernerij voor onze matrozen met blauwe "pompons", onder bevel van fregatkapitein WEVERBERGH daar CORNELLIE teruggekeerd was naar de mailboten.

Het Parlement, dat nooit een militaire marine genegen was, besliste bij K.B. van 09 juli 1926, met uitvoering op 31 maart 1927, over te gaan tot de afschaffing van het Korps van Torpedisten en Zeelieden.

Toen ik in de Rijksmarineschool in Oostende aankwam in 1936, waren de meeste officieren en kwartiermeesters, oudgedienden van de "Entrecasteaux".

NIEUWS VAN HET "WWW-FRONT": volksverhalen en heemkringen.

WWW.VOLKSVERHALENBANK.BE

Aan de K.U. Leuven hebben sinds de jaren 1940 tientallen studenten overal in Vlaanderen volkszagen opgetekend over schatten, weerwolven, onderaardse gangen, heksen en duivels, roversbenden, vuur- en watergeesten, terugkerende doden en andere verschijnselen die de Vlaming in de loop der eeuwen ontzag en/of vrees imboezemden. Alles samen zouden er vandaag in onuitgegeven Leuvense licentiaatsverhandelingen zo'n 60.000 tot 70.000 voor waar vertelde verhalen opgeslagen liggen. Een deel van die schat aan volksverhalen – voorlopig alvast ruim 10.000 stuks – staat sinds kort online verzameld op de elektronische Vlaamse Volksverhalenbank (VVB). Als bezoeker kunt u er, per genre, degelijke samenvattingen raadplegen en/of naar keuze verhalen opzoeken per type, regio, omschrijving en/of jaartal.

Uit: "Omtrent: cultuurmagazine van het Davidsfonds"; mei 2003, p. 7.

WWW.WEST-VLAANDEREN.BE/GESCHIEDENIS

Ook de sectie Geschiedenis, Volkskunde en Archeologie van de dienst Cultuur heeft nu een eigen webstek.

Je vindt er o.a opdrachten en contactgegevens van alle geschied- en heemkundige kringen.

Uit: "WestSite: personeelsblad van de Provincie West-Vlaanderen; jrg. 7, nr. 26, juni 2003, p. 23.